

E-Statistika visioon

Statistika nõukogu

07.10.2016

Allan Randlepp

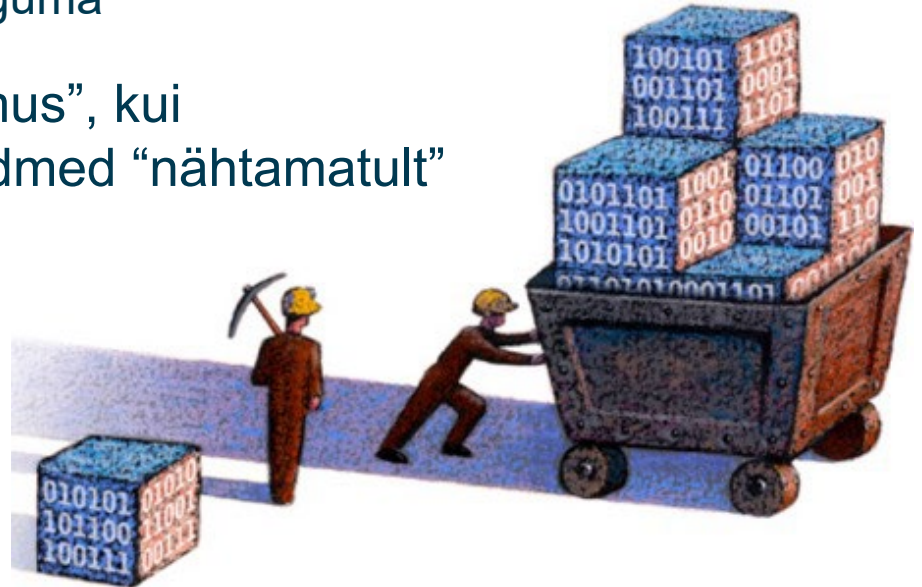
Mis probleemi me lahendame?

- Majandusüksuste **halduskoormus** on liiga suur, seda saab vähendada lõpetades dubleeriv andmekogumine ning kasutades alternatiivseid allikaid
- Kogutud andmeid saab riigi juhtimiseks oluliselt paremini ära kasutada – nõ **nutikam riik**
- Kogutud andmed (kas “toorelt” või “väärindatult”) tuleb anda ühiskonnale tagasi – nõ **läbipaistvam riik**

Halduskoormus – alternatiivsed andmeallikad

- Kas andmeid on vaja juurde koguda või piisab nendest, mis niigi juba tekkivad?
  - Andmeid tuleb koguda seal, kus need tekivad
  - SA ei peaks andmeid üldse koguma
- Kuhu kandub süsteemis nõ “koormus”, kui küsimustike asemel kogutakse andmed “nähtamatult” tehingupõhistest allikatest?
Kas riik on selleks valmis?

Halduskoormus – dubleeriv andmekogumine

- Osa dubleerivast kogumisest tuleneb sellest, et registritesse ei saa lisada teise riigiasutuse vajadustest lähtuvalt tunnuseid. Kuidas sellest üle saaks?
  - Näiteks: MTA ei kogu täiendavaid andmeid, sest neid pole maksuseaduses mainitud, kuigi see võimaldaks halduskoormust vähendada
  - Näiteks: Registri andmete põhjal ei saa KOVI taset hinnata, sest mõni tunnus on puudu
  - Olemasolevate andmete kättesaamisel on arvestatavad barjäärid, mistõttu on tihti ametnikul lihtsam uus küsimustik teha, kui kasutada olemasolevad andmeid

Nutikam riik – ametkondliku statistika tegemine (I)

- Kes peaks statistika/analüüsi “tõlkima” arusaadavasse keelde?
- Kas või kui palju peaks ametkondliku statistika tegemist keskelt koordineerima?
  - Analüütikutel peab olema rohkem kolleege, muidu pole kellegagi arutada ja kogemusi vahetada
  - UK avaliku teenistuse sees koordineerib statistikaamet statistikute/analüütikute värbamist ja ametkondliku statistika tegemist

Nutikam riik – ametkondliku statistika tegemine (II)

- Riskid ametkondliku statistika konsolideerimisel?
  - Statistik/analüütik on tellijast kaugemal
  - Tellimus tuleb täpsemalt sõnastada
  - Protsess muutub bürokraatlikumaks
  - Poliitika kujundamiseks on vaja teada nüansse
- Riskid ametkondliku statistika tegemisel ministeeriumides?
  - Tehakse kolm erinevat analüüsi ja kasutatakse seda, mis on mugav või kasulik päevapoliitikast lähtuvalt
  - Tuleb palju küsimusi, millele vastamiseks pole andmeid
  - Kui palju on andmed otsustajatele tõeseks analüüsiks

Läbipaistvam riik – statistika objektiivsus

- Miks on vaja statistika tegija sõltumatust?
  - Usaldusväärseuse tempel
  - Info usaldusväärsus? Andmete ja analüüsiga manipuleeritakse?
Kas riigis on mõni koht, mida usaldatakse?
- Kas iga ministeerium ja riigiasutus peaks ise riigi kohta käivat statistikat avaldama või tuleks riigi vaade kodaniku jaoks konsolideerida või on siin mingi kesktee?
  - Riigi statistikaportaali vajadus?

Läbipaistvam riik – ”tee-ise-statistika”

- Millise statistika tegemise saaks delegeerida lõpptarbijale või vahendajale, st SA ei tee ise statistikat vaid pakub andmeid ja võib-olla ka mingi osa metoodikast
- Näiteks, kui palju muutub palk, kui seda arvutada MTA andmete pealt? Kas see asendaks SA toodetava palgastatistika?

Läbipaistvam riik – registrite kvaliteet

- Kas register peaks andmeesitajat tagasisidestama?
  - Kui annan andmeid, siis tahan, et sa nendega midagi teed
  - Anna tagasisidet ettevõtjale otse, ettevõtja pole ka loll loom
  - Kuni andmete avaldamine oma tööprotsessi osaks ei muutu, siis registrite andmekvaliteet ei parane
- Kas SA peaks registreid senisest jõulisemalt koordineerima?

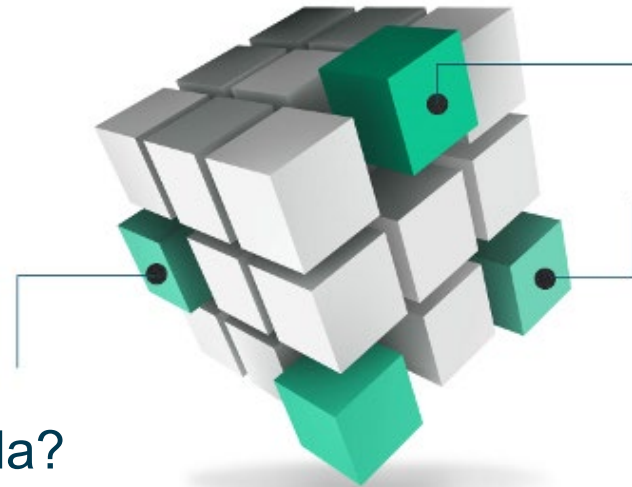
Läbipaistvam riik – avalik huvi versus privaatsus ja konfidentsiaalsus

- Kas ettevõtete ja isikute isikustatud andmete kõigile tasuta kättesaadavaks tegemine on homme reaalsus või kaugel unistus?
- Kas SA peaks teiste riigiasutustega enda kogutud andmeid jagama?
  - SA põhifunktsioon koguda andmed kokku usaldusväärselt kokku ja avaldada
  - Et kogutud andmeid võimalikult palju analüüsitaks
  - Kui info oleks avalik, siis erafirmad ei telliks eurobaromeetri uuringuid

Muud küsimused

- Kas kõrgel tasemel küsitlusuuringute tegemise kompetents peaks olema mitmes riigiasutuses, konsolideeritud ühte või antud erasektorile?
- Kas statistika/analüüsi tegemiseks on vaja andmed ühte kuhja koguda või saab statistikat teha ka ilma andmeid füüsiliselt liigutamata? Kui jah, siis kui suurt osa täna toodetavast statistikast?
- Kas avaandmed on siis Eesti tingimustes oluline teema või lihtsalt müra?
- Kas riigil on sobilik kodanikult andmete eest raha küsida?
- Kas SAI on sobilik tellimustööde eest raha küsida?

REPUBLIKA
SRBIJA
STATISTIKA